

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1, Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 118.

Ljubljana, torek 26. maja 1936

Leto II.

Vse pametno je bilo že enkrat premišljeno; treba samo vse še enkrat premisliti.

Goethe.

Dnevna pratika

Torek, 26. maja 1936. Katoličani: Filip, Pravoslavni: 13. maja 1936. Mučenec Glikterija.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Torek: Dr. Kmet, Tyrševa cesta; Mr. Trnkoczy, Mestni trg; Mr. Ustar, Selenburgova ulica.

Vreme

Dunajska vremenska napoved. Pretežno jasno in toplo vreme.

Vremenska napoved. Novosadska vremenska postaja radi preureditev tri dni ne bo odajala vremenske napovedi.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek 26. maja: Recitacijski večer.

(Drama gostovanje v Celju: Tiran)

Sreda 27. maja: Gozd. Red Sreda.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek 26. maja: Kavalir z rožo. Red B.

Sreda 27. maja: Lucia di Lammermoor. Red C.

Kino

Sloga: Ne pozabi me.

Matka: Zensko jezero.

Union: Marija Baškirčeva.

Šiška: Božanska žena.

Ideal: Vstajenje.

Borza

Ljubljana, 25. maja.

Današnja povprečna vrednost tujega denarja

	Dinarjev
1 hol. goldinar	29.85
1 nemška marka	17.63
1 belga	7.47
1 šv. frank	14.26
1 angl. funt	219.05
1 am. dolar	44.00
1 fr. frank	2.91
1 Kč.	1.83

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.19
1 nemška marka	13.47
1 angl. funt	250.00

G. dr. Ciril Kraševac, dosedaj odvetnik v Cerkljici pri Raketu, se je preselil s svojo pisarno v Gorenji Logatec.

Izpit za čin akt. in rez. kapetana korvete so napravili poročniki bojnega broda I. raz. gg. Adolf Cvirn, Jandre Vrkljan in Hinko Draškler.

Osebnosti. V Beogradu je zapustil svoje službeno mesto in odšel na novo službeno mesto v Ljubljani g. dr. Luka Kravina, višji državni tožilec. Posle šefa IV. oddelka za Slovenijo je sedaj prevzel dr. Ivan Bizjak, višji okrožni sodnik v Ljubljani.

Človek se rodi bosonog. Šele pozneje dobi čevlje in to takoj s Pakma gumijastimi podpetniki. Naj se sploh ne prluči na pohojena pete.

Zaloigra v Brezнем — Gola jahačica — Ali je to vaša zvezda — V Dolini gradov — Pred splošno stavko gradbenega delavstva — Nova drama v Trentonu — Bolgarski zadrugarji — V 1000 letih - 827 vojen — Nesreče

Zmaga ekstremistov tudi v — Belgiji

Velike izgube katoliške stranke

Bruxelles, 25. maja. x. Dokončni rezultati volitev še niso določeni. Vendar so se po dosedaj znanih rezultatih ojačile desničarske in levičarske stranke. Ljudstvo je že nezadovoljno radi gospodarske krize in devalvacije franka, kakor tudi radi raznih finančnih afer, v katere so bile vmešane razne ugledne osebnosti dosedanjih političnih strank. Nesporo je, da je dosegla največji uspeh nova reksistična stranka (Degrelle), ki je dobila okoli 20 mandatov. Zgubili sta pri tej priliki največ glasov katoliška in socialistična stranka. Katoliška je zgubila 15 mandatov v korist reksistom, a socialna večinoma v korist komunistom in reksistom. Kljub temu bodo socialisti ostali najjačja stranka v novi narodni skupščini. Liberalci so obdržali skoraj vse svoje glasove. Nova belgijska narodna skupščina bo približno sestavljena takole:

Socialistična stranka: mandati dobljeni 70, izgubljeni 3; katoliška 63, 16; liberalna 23, 1; reksistična (Degrelle) 21, —; flamska stranka 16, 8; komunistična 8, 6.

Z Nemčijo

proti italijanskemu cesarstvu

Zakaj so dvignili glave arabski nacionalisti

Pariz, 25. maja. r. Pertinax piše v »Echo de Paris« o dogodkih v Palestini in njih vzrokih ter pravi, da aneksija Abesinije ne more ugodno vplivati na razvoj dogodkov, temveč jih le še bolj zapleta.

Skoraj gotovo je, da se bo arabska agitacija v Palestini razširila tudi na Irak in Hedžas, ki imata posebne pogodbe z Veliko Britanijo, in da se ti dve državi ne bosta mogli zadostno upreti arabskemu nacionalizmu.

Pertinax pravi, da je baš britanski politični neuspeh v Abesiniji pripomogel k temu, da so se navionalisti v Palestini ohrabril. Ta neuspeh je pa ohrabil tudi nacionaliste v Kairu ter gre zdaj za posledice spora med Italijo in Abesinijo, ki so zelo neprijetne.

Glede sredozemskih problemov pravi Pertinax: »Problemi v državah Sredozemskega morja vedno bolj zmanjšujejo nemško nevarnost. More se celo reči, da sedaj angleški odločilni krogi vidijo v hitlerjevski Nemčiji neko sredstvo, s katerim bi se resno mogla omogočiti ustvaritev rimskega imperija.«

Glave arabski nacionalisti v Palestini ohrabril. Ta neuspeh je pa ohrabil tudi nacionaliste v Kairu ter gre zdaj za posledice spora med Italijo in Abesinijo, ki so zelo neprijetne.

Krvavi spopadi v Bombayju

Bombay, 25. maja. y. V mnogih mestih je včeraj prišlo do neredov. Ob priliki spopada z muslimani je bilo v Ravalpindiju težje ranjenih 4 Hinduov. Tudi v Americaru je prišlo do velikih pretepov med hindusi in muslimani. V borbi so upotrebljavali vsakovrstno orožje (kamenja, sekire, nože ...). Policija jih je končno razgnala. V Ajmaru je tudi prišlo do spopadov med hindusi in muslimani. Več oseb je bilo ubitih

Gradbena katastrofa

Fez, 25. maja. z. Na neki večji hiši se je iz neznanh razlogov od-

krušil velik kos zida, ki je padel na neko manjšo hišo. Hiša se je popolnoma porušila. Ubitih je bilo 6 žen in 9 otrok. Tri žene so bile težko ranjene ter so jih takoj prepeljali v bolnišnico.

Proti imperiju mulatov

Pariz, 25. maja. Italijanski časopisi obširno pišejo zadnje čase o italijanskem kolonialnem problemu. Posebno pozornost posvečajo vprašanju zakona med Italijani in domačinkami v kolonijah ter ugotovljajo, da se Italijani nikakor ne smejo v zakonu vezati z domačinkami, zlasti ne v Abesiniji, ker fašistični imperij ne sme biti imperij mulatov.

Mussolini je poslal v Abesinijo posebno komisijo, ki mora izdelati načrt za gradnjo stanovanjskih hiš za

Srečko Kosovel

je nagloblji in najbolj simpatičen pesnik mladega rodu. Letos obhajamo desetletnico njegove prerane smrti.

častnike in vojake, ki so prvi kolonisti v Abesiniji. Ko bodo hiše dograjene, bodo takoj poslali v Abesinijo vse žene častnikov in vojakov.

Straža ob Libiji

London, 25. maja. n. Četudi so se širile vesti, da bo Anglija umaknila svoje čete na libijsko-egiptski meji, se iz dobro poučenih krogov doznava, da Anglija teh čet nikakor in v nobenem primeru ne bo odpoklicala.

Nova čl. radio postaja

Praga, 25. maja. g. Danes je bila svečano otvorjena nova radio oddajna postaja v Banskí Bistrici. (Slovaška), ki nosi Masarykovo ime. Otvoril jo je predsednik republike dr. Beneš.

Naskok Arabcev na jetnišnico

Jeruzalem, 25. maja. z. Včeraj so se v Jeruzalemu spet pretepali. Arabski demonstranti so namreč z naskokom hoteli zavzeti jetnišnico na Nue Elsemu. Ker je prišla pravočasno na pomoč vojska, je bila namera demonstrantov preprečena. Pri tej priliki je bilo več Arabcev težje ranjenih, dočim je bil nek angleški vojak ubit.

Razgovori s čitatelji

O tem in onem

Ljubljana, 25. maja.

Prijatelju v Celju:

Trgovcu, ki je nahlulil našega akviziterja:

Gospod, mi ne vemo, kakšen trgovec ste vi, vsekakor ste videti bolj politik kakor pa trgovec. Vi ste svobodni državljani in lahko imate politično prepričanje, kakršno hočete, in lahko pripadate tej ali oni stranki, kakor vas je volja. Vendar mislimo, da bi morali kot trgovec ločiti politiko od posla. Ker sicer bi bilo potrebno, da izobesite nad svojo firmo napis: »Politična trgovina za samo tiste, ki so pristaši n. n. stranke! Da ne bodo kupci, ki so pristaši drugih ali ki niso pristaši nobenih strank, pomotoma zahajali k vam.

Če vi niste prijatelj gospodov, ki so bili poprej lastniki »Glasa naroda«, zato ni potrebno, da prenašate to svoje neprijateljstvo tudi na nas, ki za prejšnje lastništvo lista nismo odgovorni, kakor vi ne za prejšnjega lastnika vaše trgovine. Dobro bi pa vseeno bilo z ozirom na to, da imajo prejšnji lastniki »Glasa naroda« vendar še toliko in prijateljev, da bi vi, kakor rečeno, s primernim napisom na svoji trgovini te ljudi opozorili, da so vam kot odjemalci nevšečni. Ali pa morda dovolite nam, da javnost na to opozorimo? Prosimo za zadevni vaš oglas — objavili ga bomo brezplačno!

*

Za naš list vneti čitatelji v Kranju, ki jo samo nekaj jezi — tiskovne pogreške. Gospod urednik, ali temu presnetemu tiskarskemu skratu res ne morete prističi krepeljcev? Nam pišete, in mi vam moramo brezupno odgovoriti:

Ne moremo, draga prijateljica! Jih strižemo, a mu sproti zrastejo. Je vse zaman: če zapišemo prestiž, — škrt nam vtihotapi prestiž . . . potresni sunek — škrt nam ga obrne v potresni smeh — iz gest nam naredi gate — iz tankov — stranke, iz šentjanske železnice — šentjakobsko itd. itd.

Vse zaman, mi njegovim vragolijam nismo kos. Zdaj namerava naš mladi nadebudni mefer Viki skonstruirati posebno past za tiskarskega škrate. Če to ne bo pomagalo, se bo naš korektor iz obupa obesil. naš urednik, ki je že tolikrat radi tega skočil iz kože, — pa bo zblaznel in nag plesal po strehi Nebotičnika, ker obleko ima itak že vso zarubljeno, kar bo vsaj senzacija ko drugih nil

V tisoč letih 827 vojen

Ameriški zgodovinar A. Sorokin in njegov rojak general Gelewin sta izračunala, da so se v zadnjem tisočletju evropske države 827 vojskovale. Po tej statistiki, ki podaja sliko s krvjo zapisane zgodovine Evrope, se je vojskovala Francija 185krat, Anglija

Advokatu je odzvonilo

Nenavadni kandidatje za Blumovo vlado

Pariz, 25. maja.

Nekoč je rekel Georges Clemenceau, da ima Francija od l. 1877. v bistvu nespremenjeno vlado. Kakor statisti na odru prihajajo in odhajajo iste politične osebnosti v ministrstvu. Po tej zmagi levičarjev v Franciji bo Blum sestavil novo francosko vlado, ki bo v resnici »nova«. Namesto številnih advokatov, ki so doslej vladali v državi, bodo zase dli ministrske stolčke novi ljudje, zastopniki socialistične stranke.

Strokovnjaki in delavci

Med kandidati za ministrstva lahko ločimo dve skupini: socialistične strokovnjake in intelektualce ter delavce. V prvo skupino spada med prve Vincent Auriol, ki je določen za finančnega ministra.

Auriol je za Blumom najodličnejši član socialistične stranke in eden prvih voditeljev francoskega socializma. Poslanec je že od leta 1914. Že zgodaj se je začel pečati z finančnimi in gospodarskimi problemi. Javno je izjavil, da rešitev francoskih financ n. v devalvaciji ali inflaciji, temveč v izvedbi socialističnega gospodarskega programa.

Tehnik Spinasse

Druga odlična glava socializma v Franciji je Charles Spinasse. Rodil se je v revščini kot sin ubogega kmeta. Pristradal se je do diplome in nato odšel v Ameriko, kjer je delal kot delavec pri Fordu. Ko se je vrnil v Francijo, je izdal knjigo o ameriški tehniki. Vrgel se je v politiko in je bil izvoljen v parlament kot zastopnik socialistov. L. 1926. je ostro kritiziral sovjetske gospodarske teorije. Komunisti si ga tedaj imenovali »socialfašista«.

Spinasse je za načrtno, dirigirano gospodarstvo. Njegova filozofija je izražena s stavkom, ki ga je večkrat dejal: Socializem da nes ni več filozofsko vprašanje, temveč vprašanje tehnike. V Blumovi vladi mu bo poverjena reforma francoskega gospodarstva.

Župan Lebas

Bodoči minister za delo bo najbrže Lebas, ki je zdaj župan v velikem industrijskem mestu Roubaix. Razen tega je direktor založništva, ki izdaja socialistično glasilo »Populaire«. Je zelo temperamenten politik in velja za šefa ortodoksnega marksističnega krila socialistične stranke.

Advokatinja Picard

Senzacija v Blumovi vladi bo ministrovka ga. Germaine Picard-Moch. Najbrže ji bodo dali posebno ministrstvo za zaščito matere in otroka. Po poklicu je advokatinja. Že 15 let se bori za zaščito matere in otroka. Že leta z vso borbenostjo brani otroke in matere, ki so žrtve korumpirane in degenerirane družbe. Nenehoma kaže na trojno korenino kriminalnosti mladoletnikov, ki je beda, alkohol in razrvane družinske razmere.

Obrtniki in delavci

Med obrtniki in delavci, ki se imenujejo za kandidate v Blumovi vladi, so Salengro, ki je bil rudar. Pozneje je bil izvoljen v parlament in je danes župan v mestu Lille. Pripomniti moramo, da je francoska socialistična stranka bolj malomeščanska kakor proletarska. Celotno v angleški delavski stranki prevladuje proletarski duh. Dočim je Blum zmagal s pomočjo proletarskih meščanov.

Bedouce je že 72 let star in je vrtnar v okolici Toulousea. Že od l. 1906. je poslanec v parlamentu. Henri Tasso naj bi prevzel mini-

JNS ni fašistično razpoložena

Ljubljana, 25. maja.

Včeraj je imela v Kazini organizacija JNS za dravsko banovino konferenco na kateri so sestavili nov banovinski odbor JNS. Sestanek je otvoril bivši minister in senator dr. Albert Kramer, nakar je poročal senator Ivan Pucelj o političnem položaju v državi. Rekel je, da nobena stranka v državi nima tako jasnega cilja kakor JNS in v nobeni drugi stranki ni tolikega soglasja med voditelji in pristaši.

KINO SLOGA, tel. 27-30

DANES POJE POSLEDNJIČ ob 16., 19.15 in 21.15 uri

BENJAMIN GIGLI

prvak vseh tenorjev
18 opernih arij v prekrasnem
velefilmu

NE POZABI ME!

Jutri fenomenalna
sopranistinja **GRACE MOORE**

NOČ LJUBEZNI

Ne zamudite!

strstvo za trgovsko mornarico. Njegova osebnost je kaj zanimiva. Rojen je bil v Neaplju. Mlad je prišel v Marsej in je bil pristanški delavec. Ko je dobil francosko državljanstvo je stopil v socialistično stranko. Povzpel se je krepko navzgor do marsejskega župana. Njegova zasluga je, da je napovedal boj na življenje in smrt marsejskim gangsterjem, ki so najnevarnejši roparji v Evropi. V Marseju uživa velik ugled in pravijo mu celo »nekronani kralj Marseja«.

Poleg drugih se imenuje za kandidata v Blumovi vladi še Julien Racamond, ki je bil pekovski pomočnik. Bil je komunist in odse del večletno ječo zaradi komunistične propagande. Ministrski kandidat je tudi Leon Jouhaux, ki je bil že anarhist, med vojno pa velik patriot, zdaj pa je vnesen socialist.

Kakor je soditi po teh kandidatih, se bo Blumova vlada res razlikovala od vseh dosedanjih in kritična G. Clemenceauja o statistih ne bo več veljala za francosko politično življenje.

Poročilo senatorja Pucelja je spopolnil senator Kramer, ki je izjavil, da država še zdaj živi od političnega in nacionalnega kapitala, ki ga je ustvarila JNS. Jugoslovanska ideja je zmagala za vedno in kdor hoče voditi državno politiko, mora z njo računati. Hrvatsko vprašanje se ne da več reševati s frazami. Zavračamo očitke, da smo fašisti. Nismo fašisti, smo za demokracijo, ki spoštuje disciplino in največje narodne in državne interese.

Govoril je tudi bivši minister dr. Svetislav Popovič. Po debati o posameznih vprašanjih reorganizacije stranke je bil izvoljen za predsednika banovinske organizacije JNS dr. Janko Rajar, za podpredsednike pa dr. Kramer, Ivan Pucelj in dr. Pirkmajer. Tajnik je dr. Marjan Zajc, blagajnik pa Albin Koman.

Zaključek tečajev češkega jezika

Ljubljana, 25. maja.

V soboto popoldne so z majhnim kulturnim praznikom zaključili tečaje za češki jezik, ki jih je priredila okoli 10 JČ Liga za srednješolce.

Slavnost je otvoril predsednik JČ Lige dr. Egon Stare, ki je posvetil svoj govor predsedniku dr. Benešu, ki bo proslavil 28. tm. svoj 52. rojstni dan. Nato so recitali srednješolske primere pesmi, s katerimi so proslavili kulturni jubilej K. H. Mache in spomin Franceta Prešerna. O njima je govoril vodja tečajev prof. dr. Burjan. Prešernov sonetni venec je neki dijak recitiral v češčini po prevodu J. Penižka.

Najcenejši čevlji

TVRDKE ANTON KRISPER

Ljubljana, Mestni trg 26

Otroški iz črnega ali rjavega usnja

Vel. 20-25 **Din 16.—**

Vel. 26-28 **Din 19.—**

Vel. 29-35 **Din 29.—**

Zenski iz črnega ali rjavega usnja z usnjatim podplatom

Din 65.—

Iz črnega ali rjavega usnja z usnjatim podplatom

Vel. 30-35 **Din 42.—**

Vel. 36-39 **Din 59.—**

Vel. 40-45 **Din 69.—**

176krat, Rusija 151krat, Avstrija 131krat, Španija 75krat, Italija 32krat, Nemčija 25krat in Holandi-

ja 22krat. Ostale manjše številke odpadajo na ostale evropske ali bivše evropske države.

Žaloigra v Breznem

Tajna naplavljenega ženskega trupla pojasnjena

Maribor, 25. maja. V nedeljski številki smo objavili kratko telefonično vest o tragediji dveh mladih zaljubljenecv, ki sta v Breznem skočila v Dravo in utonila. Poročali smo tudi o najdbi ženskega trupla, ki ga je naplavila v Mariboru pod Koroško cesto na levem bregu Drava. Po dosedanji preskavi je podana domneva, da naplavljeno žensko truplo ni nihče drugi kot Nežika Kostevškova, ki je pred nekaj dnevi odšla

v skupno smrt

s svojim fantom Francetom Kiklom. — O tej ljubezenski tragediji, ki je globoko odjeknila po vsej Dravski dolini, smo doznali nekatere podrobnosti:

Pokojni 28letni France Kiki je bil sin precej imovitih staršev, ki imajo posestvo v Ribnici na Pohorju. Pri Francetovih starših je služila za dekle 19letna Nežika Kostevškova, doma iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju in ker je bila lepa, a tudi pošteno dekle, se je vanjo kmalu zagledal domači sin France in med njima se je razvila iskrena

mlada ljubezen

Na tistem sta oba zaljubljenca upala, da bo njuna ljubezen nekoč kronana pred oltarjem, ko bosta postala mož in žena. Žal, da sta morala doživeti bridko razočaranje, ki jima je vzele vero v življenje, ki bi ju morda ločilo. Kiklova mati, ki sama gospodari s Francetom po moževi smrti, je prekmalu izvedela za ljubezenske sanje Franceta in deklice Nežike.

Ni marala dekle za snaho

Ker ni marala, da bi postala njena snaha preprosto, revno dekle, je Francetu prepovedala sestajati z Nežiko. Ko pa ta prepoved ni mnogo zalegla, je končno odpovedala Nežiki službo, kar pa je izbillo sodu dno.

Isti dan, ko je povezala Nežika culo, se je od domačih poslovil tudi France. Z Nežiko sta odšla proti Breznem in posedala po kromah. Najbrže sta že takrat

kovala načrte za skupno smrt. Vendar je v obeh še telo rahlo upanje, da se bo dala Francetova mati pregovoriti. Še enkrat, bilo je na praznik Vnebohoda, se je France vrnil k materi in jo jokaje prosil, da bi mu dovolila oženiti se z Nežiko. Ko fant ni ničesar dosegel, se je ves obupan vrnil k Nežiki v Brezno in takrat sta najbrže napravila križ čez življenje. Mlinar Vobovnik, pri katerem sta se zglasila in spravila pri njej cule, pripoveduje, da mu je Nežika dejala:

Odnegli me bodo dravski valovi

»Saj najbrže ne bom več prišla po obleko, ker me bodo dravski valovi odnesli proti Mariboru«, France pa je bil zelo molčeč in je samo jokal.

Drugo jutro so videli ljudje Nežiko in Franca hoditi ob železniški progi. Najbrže sta čakala na koroški vlak, hoteč se vreči pod kolesje. Okolj 11. dopoldne pa je železniški čuvaj opazil oba na neki skali ob Dravi, ki teče tik ob progi. Odložila sta gornjo obleko in še preden se je čuvaj prav zavedel, sta se z glasnim krikom vrgla v naraslo Dravo, ki ju je za vedno pogoltnila. Čuvaj je takoj pohitel k skali, kjer je našel poleg obleke

pismo in listek

na katerem France prosi, da bi pismo in obleko izročili Kiklovi materi. V pismu France na ganljiv način popisuje veliko ljubezen do Nežike, brez katere bi ne mogel živeti. Združiti ju ni moglo in ni hotelo življenje, zato sta rajši odšla skupno v smrt.

Utopljenka — Nežika Kostevškova

Dogodek se je kmalu razvedel po okoliških krajih in vzbudil mnogo sočutja z mladima zaljubljenecema, še bolj pa z nesrečno Kiklovo materjo, ki je imela v Francetu krepko oporo pri upravljanju posestva.

Medtem, ko je v Mariboru naplavljen truplo najbrže Nežika Kostevškova, za truplom Franceta Kikla ni še nikakih sledov.

BILANCA „SOČE“

Uspešno delo primorskih rojakov

Za predsednika je bil spet izvoljen dr. Puc

Ljubljana, 24. maja. V steklenem salonu restavracije »Pri levu« se je snoči vršil občni zbor — šestnajst po številu — matičnega društva primorskih rojakov »Soče«. Zelo

lepa udeležba

članstva, še bolj pa številna zastopstva drugih organizacij so najboljši dokaz o tem, kako je društvo »Soča« že močno usidrano v našem javnem življenju in kako znajo tudi izvendruštveni krogi ceniti uspešno delo te naj-

starejše organizacije primorskih rojakov v Ljubljani, ki je lani slavila 15letnico svojega potrebnega obstoja.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik dr. Anton Šapla, ki je v svojem uvodnem govoru najprej pozdravil zastopnike drugih organizacij in sicer: za »Tabor« in »Branibor« dr. Deklevo, za Primorsko akademsko starešinstvo dr. Čermelja, za Klub primorskih akademikov Obada, nadalje zastopnika Oblastnega in krajevnega od-

Ljubljenec občinstva... očara s svojim elastičnim korakom in sigurnim nastopom. Zvesti pomočniki pri tem so mu

PALMA

GUMI-PODPETNIKI
JUGOSL. IZDELEK

Dobo se pri vsakem covljarskem mojstru!

bora JS Marjanoviča, starosta Sokola iz Zgornje Šiške Kocha ter starosta bežigradskega Sokola Urbančiča. Ob tej priliki je g. predsednik izrekel zahvalo tudi listom, ki so šli društvu na roko. Nato je podal kratek pregled društvenega dela v pretekli poslovni dobi in zlasti poudaril proslavo ob priliki društvene 15 letnice ter romanje na Oplenac, ki je

uspelo

nad vse pričakovanje

Z vzklikom »Bog ohrani mladega kralja!«, ki so se mu odzvali vsi navzoči, je predsednik zaključil svoj referat.

Sledilo je zelo izčrpno tajniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Naloge društva »Soče« so rodoljubnega, prosvetnega in humanitarnega značaja. Matično društvo v Ljubljani šteje sedaj 706 članov. (V pretekli poslovni dobi je umrlo 13 članov, katerih spomin je počastil občni zbor s pietetnimi vzkliki.) K temu številu pa je treba prišteti še članstvo v podružnicah, ki štejejo: v Celju 350, v Dolnji Lendavi 150, na Jesenicah 110, v Murski Soboti 82 in v Novem mestu 78 članov, tako da šteje »Soča« skupno 1476 članov.

Socialni akciji je društvo tudi v pretekli poslovni dobi posvetilo vso svojo skrb. V fond društva »Tabor« za dvig zavetišča na Viču je »Soča« prispevala znesek 10.000 Din. V isti namen je bil društvu »Tabor« izročen tudi čisti dobiček predstave »Vzorni soprog« ki so jo na posredovanje »Soče« in pod njenim okriljem izvedli vrli in požrtvovalni igralci Šentjakobskega gledališkega odra.

Običajna božičnica je letos odpadla radi težkih prilik, društvo pa je navzlic temu obdarovalo nekaj najpotrebnejših članov. Iz za puščine po pokojnem novinarju Ivanu Kavčiču, uredniku »Slovenskega Naroda«, pa je društvo prejelo Din 4975 z obvezo, da ta denar uporabi za podeljevanje pod-

por revnim visokošolcem iz kranjskega dela Julijske krajine.

Kakor prejšnja leta, je bil tudi letos marljivo na delu društveni predavateljski odsek. Med svoje predavatelje šteje društvo »Soča« več uglednih osebnosti, učenjakov, univerzitetnih profesorjev, strokovnjakov, publicistov itd. »Sočina« predavanja slovijo že nekaj let po svoji vsebini in zanimivosti, tako da ni pretirana trditev, da je društvo z njimi pripravilo ljubljanskemu občinstvu pravo ljudsko univerzo. V preteklem poslovnem letu je društvo priredilo

12 predavanj

in komemoracij, ki so bila vsa prav dobro obiskana. Od ustanovitve društva do danes pa je bilo v okrilju »Soče« že 235 predavanj. Glavna zasluga za tako uspešno delo predavateljskega odseka gre neumornemu g. Sfiligoju.

Prireditveni odsek društva je v pretekli poslovni dobi organiziral več uspešnih prireditev, izmed katerih naj navedemo zlasti romanje na Oplenac, ki se ga je udeležilo okoli 300 članov in prijateljev društva, nadalje veselico na vrtu Narodnega doma ob priliki proslave društvene 15letnice, več prijateljskih zabav v prosti naravi itd.

Pa tudi narodno obrambnemu delu je društvo posvetilo vso svojo pozornost. Več predavanj je bilo izrazito narodno propagandnega značaja, društvo pa se je spomnilo tudi vseh narodnih žrtev s primernimi kolemoracijami. Odboru za postavitve spomenika blagopokojnemu vladarju je društvo poklonilo znesek Din 1000, akciji za postavitve spomenika na vičmarski tabor pa Din 100. Člani so nadaljevali s prodajo razglednic primorskih narodnih noš, ki jih je društvo založilo 30.000. Skratka, povsod in ob vsaki priliki je društvo »Soča« s svojim sodelovanjem pripomoglo k uspehu rodoljubnih in narodno obrambnih akcij. Nič manj uspešno ni bilo tudi delo podružnic, ki poslujejo zadovoljivo.

Veliko socialno delo

Obširnemu tajniškemu poročilu je sledilo zanimivo poročilo blagajnika Sfiligoja iz katerega posnemamo, da je imelo društvo v pretekli poslovni dobi Din 108.912 prometa. Iz njega je tudi razvidno, da je »Soča« od svojega obstoja do danes podelila brezposelnim okoli 150.000 Din podpor, s čimer je izvršila veliko socialno delo.

Po poročilu načelnika prireditveneega odseka Čotarja ter podnačelnika odseka Istrske obitelji prof. Bačiča je nadzorstvo predlagalo razrešnico Prejšnjemu odboru, nakar so sledile volitve novega odbora, pri katerih je bil za predsednika društva ponovno izvoljen dr. Dinko Puc, ki je vodil društvo od njegove ustanovitve dalje (z izjemo lanske poslovne dobe). v odbor pa tile gg.: prof. Bačič, Bačnar, Čotar, Klavara, Pavšič, Pavlovič, dr. Prodan, Gorkič, dr. Ražem, I. Sancin, Slamič, dr. Šaplja, Sfiligoj, Svetina, Urbančič, Trampuž, Turel, Velikonja, za namestnike pa: ing. Ditrih, Koch, Saksida in Česnik, nadzorstvo: Batelj, Gerzinič in Golja.

Ob koncu se je dr. Ražem zahvalil vsem odbornikom za njihovo požrtvovalno delo v pretekli poslovni dobi, nakar so sledile še slučajnosti. Večer je potekel v najlepši slogi, kar je dokaz, da je društvo na pravi poti. Želimo mu kar največ uspehov tudi v bodoči poslovni dobi!

Gola jahačica

To se je pripetilo v lepem slovaškem mestecu Rožniku. Sredi poldneva je divjal konj s popolnoma nago žensko po ulicah. Kako se je moglo to zgoditi? Dekle je ležalo tistega toplega majniškega dne na prođu reke za mestom in se sončilo. Prišel je mimo vojak vodeč konja, pa ga je veselo deklet zaprosilo, če bi smelo malo jahati. Dobrodušen vojak lepi deklici prošnje ni mogel odbiti. Pa jo je posadil na konja. A čim je deklet sedlo na sedlo, se je konj splasil in oddirjal čez drn in strn proti mestu. Spotoma se je dekletu kopalna obleka popolnoma raztrgala. Slednjč je prinesel konj nago deklet domov — v topničarsko vojašnico, kjer so bili vojaki ravno zbrani okoli menaže. Senzacija je bila seveda velika! Konja so kajpak brž ujeli, jahačico pa ogrnili z vojaškim plaščem... Tako poročajo češki listi.

— Prijatelj, kako obupno danes izgledaš.

— Ni čudno, ko je pa bila taka burja.

— Kakšna burja, saj je bilo vendar vsa noč mirno.

— Seveda je bilo, ampak ne v moji hiši. K ženi sem prišel nekam pozno!

— Sedaj razumem. Treščilo je, to se ti vidi na glavi!

Jadranski stražarji v Mariboru

Maribor, 25. maja. V nedeljo dopoldne so imeli Jadranski stražarji svoj praznik, kjer so na manifestanten način pokazali moč ideje, izražene v pomembnem geslu: »Čuvajmo Jugoslavijo, čuvajmo naše morje!« Ze zjutraj okoli osme ure so pričele dohajati pred spomenik na Glavnem trgu številne povorke podmladka Jadranske straže, ki so imele vse svoje zastave. Zastopane so bile vse mariborske šole navzočega pa je bilo tudi izredno mnogo drugega občinstva, ki je z veliko pozornostjo spremljalo svečan akt razvitja in blagoslovitve praporov. Zbrano mladino, up naše bodočnosti, je v lepih in bodrilnih besedah nagovoril predsednik oblastnega odbora Jadranske straže g. dr. Lipold, nakar je godba zaigrala državno himno. Po himni je sledilo svečano razvitje in blagoslovitev vseh praporov, ki jih je blagoslovil s primernim nagovorom stolni župnik. Nato je dr. Lipold pričel izročati zastavonošem prapore, botre pa so pripele na zastave trakove ter pri tem vzklikale:

„Za pomorsko silo Jugoslavije“

ganljiv je bil prizor, ko je vsak zastavonoša poljubil rob prapora, ga dvignil in vzkliknil: »Čuvajmo Jugoslavijo!« Za njim je vzkliknila vsa zbrana mladina in številno občinstvo. Nato je nagovoril zbrane v lepih in patriotskih besedah tajnik OOS g. Janko Pirca, nakar je mladina zapela »Mi Jadranski smo stražarji«. Sledila je povorka po mestu, ki jo je občinstvo povsod živahno pozdravljalo. Kmalu po svečanosti na Glavnem trgu je bila v mestni posvetovalnici XI. redna letna skupščina Oblastnega odbora Jadranske straže v Mariboru. Udeležili so se je številni delegati krajevnih odborov, navzoči pa so bili tudi mnogi predstavniki raznih nacionalnih in kulturnih organizacij ter

Lepota naše zemlje vabi:

V Dolino gradov

Ljubljana, 25. maja. Združenja železniških uradnikov v Ljubljani priredi dne 14. junija izlet na Dolenjsko. Prireditelj je izdal ličen prospekt s slikami in načrtom izleta. Udeleženci bodo imeli najboljšo priliko si ogledati krasne starinske gradove: Otočec, Struga, Klevevž, Tolsti vrh, Šmarješke toplice, samostan Kostanjevic in Pleterje, a vse to v najlepši dolenjski okolici, s primerno zabavo, ki se je kar najimpozantnije zaključila v dolenjski metropoli. Pokroviteljstvo nad tem edinstvenim izletom je prevzel predsednik gospod Paučič, ki je s tem najbolj pokazal zanimanje za propagando Dolenjske.

Kot se čuje, pripravljajo novomeščani izletnikom lep sprejem in kar najprijetnejše bivanje na enodnevnem izletu. Izleta se lahko udeleži vsakdo. Organizirano bo po skupinah, ki se bodo prevažale v presledkih v avtobusih.

zastopniki nekaterih oblastev. Skupščino je vodil zaslužni predsednik dr. Franjo Lipold, ki je izrekel vsem navzočim topel pozdrav. Sledila so poročila, izmed katerih je bilo gotovo najzanimivejše tajniško poročilo majniškega tajnika g. Janka Pirca. V poročilu je omenil, da je bilo preteklo poslovno leto

težka preskušnja za organizacijo

ker je bilo mnogo močnih vplivov, ki so otežkočali in ovirali redno delo. Število krajevnih odborov in poverjeništev je občutno padlo, prav tako tudi število članstva. Velik del članstva je tvorilo državno uradništvo, ki je ob priki redukcij plač pričelo tramoma izstopati iz vseh kulturnih in narodnih društev. 31. decembra 1935. je imel oblastni odbor le še 24 krajevnih odborov in 16 poverjeništev. Število članstva pa je padlo od 5328 v l. 1934. na 4144 članov v letu 1935. S padcem članstva so se občutno znižali tudi prejemki. — Med najlepše uspehe oblastnega odbora je treba v preteklem letu šteti uresničenje desetletne zamisli:

letoviški dom v Bakru

ki nosi ime viteškega vladarja. Blagajniško poročilo je podal g. Ante Lavrenčič. Premoženje oblastnega odbora je naraslo na vrednost 304.179.68 Din. Aktiva in pasiva denarnega poslovanja sta dosegli znesek 526.811.73 Din. Predložen je bil tudi budžet za leto 1936, ki predvideva 157.000 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov.

Sledile so še ostale točke dnevnega reda, kjer je bil prodan tudi program dela za naslednje poslovno leto. Po volitvah novega odbora ter po slučajnostih, kjer so iznesli svoje želje delegati, je bila skupščina zaključena ob trdnem hotenju, priboriti ideji Jadranske straže še lepših uspehov.

V okviru tega izleta bo za propagando predaval s skioptičnimi slikami g. Viktor Pirnat, propagator Dolenjske, dne 4. junija v prostorih »Sloge« v »Ljubljanskem dvoru«. Vabimo vse zainteresirane. Priporočamo prav posebno udeležbo k predavanju in izletu.

Prijave za izlet je nasloviti takoj, a najkasneje do 6. VI.: Udruženju žel. uradnikov, Ljubljana, Kolodvorski 43 ali pa: Putnik Ljubljana, oziroma Maribor, oziroma Zagreb.

Maribor

Osem dni zastoj

bodo prejemali Mariborčani »Glas naroda« na ogled. Prosimo vas, da lista ne vračate, ker hočemo, da se v teh osmih dneh prepričate, da je naš list z ozirom na obseg in vsebino res najcenejši dnevnik, saj je naročnina mesečno samo 12 Din. Prepričajte se tudi, da »Glas naroda«, čeprav izhaja v Ljubljani, posveča izredno pozornost dogodkom in problemom Maribora in slovenske štajerske. Ne dvomimo, da se boste tudi vi odločili za »Glas naroda« in postali naš cenjeni naročnik.

m— Nova lekarna v Melju, kjer so si jo prebivalci že od nekdanj železi, bo otvorjena v kratkem. Konecijo je dobil magister g. Rems iz Ljubljane.

m— Opozori znance in prijatelje na »Glas naroda«. Gotovo so nekateri, ki si bodo list v svoje največje zadovoljstvo naročili!

m— Mariborski kriminal. Vlomilci so obiskali trafiko Kostanjevska v Naspini ulici na Pobrežju. Privoščili so si cigaret in tobaka za 600 dinarjev — Manj sreče je imel neki Bosanee Husein Družič, ki je hotel iz nekega stanovanja v Strmi ulici odnesti culo perila. Opazili so ga neki delavci, ga prijeli in ga predali stražniku.

m— Kino. Grajski: »Na lepi, sinji Donavi«. — Unjaci: »Stradivari«.

m— Inž. podčastniška šola v Šabaci. 8. septembrom se končevaljavno preseli mariborska inženjska podčastniška šola in šola za rezervne častnike inženjerje v Šabac. V prostoru vojašnice pa se bo iz Sarajeva preselila v Maribor šola za rezervne artilerijske častnike.

m— Strogi pasji kontumac je razglasil mestni magistrat za mariborsko območje. Za prestopke, ki jih predvideva uredba o strogem kontumacu, so predvidene stroge kazni!

m— Nesreča pri igri. V Slovenjgradu je neki deček pri igri s flobertovko obstrelil 12-letnega tovariša Srečka Bacha. Dečkovo stanje je skoraj brezupno. Starši ne dajajte otrokom nevarnih igračk!

m— Sokolski nastop, ki bi moral biti preteklo nedeljo popoldne v Ljudskem vrtu, je zaradi vremena preložen na 7. junij. Vršil se bo v istem obsegu in že po objavljenem sporedu.

m— Nedeljski nogomet. Prvenstvena nogometna tekma med SK Železničarjem in Čakovečkim SK je končala s pičlo zmago domačinov 3 : 2 (2 : 0). V predtekmi sta igrali mladini Železničarja in ČSK neodločeno 1 : 1.

m— Narodno gledališče. Torek, 26. maja ob 20. »Direktor Čampa«. Globoko znižane cene. Zadržje. Debut Mazde Skrbinskihove.

m— Drava nevarno narašča. Zaradi dolgotrajnega deževja je pričela Drava nevarno naraščati in je v Mariboru prestopila nižje ležeča obrežja na levi strani struge. Nevarnost poplavl je na Ptujskem polju.

Jugoslovensko-bolgarsko sodelovanje Bolgarski zadrugarji v Sloveniji

Ljubljana, 25. maja.

V zadnjih letih lahko naša javnost opazuje z velikim zadovoljstvom, kako uspešno opravlja vprav združništvo svoje poslanstvo slovenske vzajemnosti in sodelovanja. Po običajih češkoslovaških in poljskih zadrugarjem, ki so navezali najtesnejše bratske in zadrugne stike z našim združništvom, so prišli k nam tudi bratje zadrugarji iz Bolgarske. Ti medsebojni obiski zadrugarjev morejo brez dvoma roditi bogate sadove in v veliki meri doprinesti k slovenskemu sodelovanju in povezanosti.

Po obisku južnih pokrajin so z današnjim zagrebškim vlakom ob 9. zjutraj prispeli bolgarski zadrugarji v Ljubljano. Večjo skupino bolgarskih zadrugarjev so na glavnem kolodvoru pričakali in toplo sprejeli predstavniki slovenskega zadrugarstva, jugosl.-bolgarske lige, drugih organizacij in mnogo občinstva. Po prisrčnih pozdravnih nagovorih so se zadrugarji podali v hotel »Metropol«, kjer bodo stanovali.

Svoj obisk Sloveniji bodo bolgarski zadrugarji bogato izkoristili in si vsaj v bežnem ogledali in proučili naše združništvo, kulturne in go-

spodarske ustanove in seveda tudi naše slovenske prirodne krasote. Prvi dan svojega obiska v Sloveniji bodo ostali v Ljubljani. Danes dopoldne jih je izčrpno predavanje o slovenskem združništvu, ki je bilo v kinu »Slogi«, seznanilo v glavnem z našim združništvom, prekrasni film »V kraljestvu Zlatoroga« pa jim je pokazal očarljive lepote našega Gorenjskega kota. Popoldne si bodo ogledali več naših združniških ustanov: Zvezo slovenskih zadrug, Kreditno zadrugo usl. drž. žel., Zadrugno zvezo itd. Ob 18. uri pa jim bo prirejena zakuska v Nebotičniku. Jutrišnji dan bo posvečen izletu na Gorenjsko, ogledu Vintgarja in Bleda in nekaterih zadrug na Gorenjskem. Tretji dan svojega bivanja v Sloveniji pa si bodo ogledali nekatere najvažnejše zanimivosti in kulturne ustanove v Ljubljani, tako Magistrat Univerzo, kr. bansko palačo, Narodno galerijo, kopalnišče Ilirije itd. V sredo ob 14.20 pa nato odpotujejo v Karlovac.

Bratskim bolgarskim zadrugarjem tudi s tega mesta želimo, da se bodo čim prijetneje počutili med nami Slovenci. Vtisi pa, ki jih bodo odnesli, naj postanejo trden most, ki nas bo nezdružljivo vezal med seboj.

bančnike, finančnike, špekulante, diplomate, žurnaliste, igralce, kemike, tehnike — ženije na dobrem, a tudi na slabem polju: tačtove, sleparje, pustolovce in hohštaplere.

V zadnji tretjini maja rojeni kažejo najbolj nestalen in spremenljivi značaj; boljši so v prvi tretjini junija rojeni: ti so bolj solidni in trdni. Najboljši so v drugi tretjini junija rojeni, ki dosežajo tudi največ uspehov v življenju.

Zdravje merkurevcev ni posebno trdno. Ogrožena so pri njih pljuča, prsi in živci. Moški zapadejo radi nevrasteniji, ženske pa hysteriji.

Usoda v znamenju »dvojčkov« rojenih je često zelo pisana. Njih inovinske razmere se rade spreminjajo: enkrat so bogati, drugič spet revni. Potujejo in romajo sem in tja. Čudne so često tudi njih rodbinske oziroma družinske

razmere. Imajo malo prijateljev in veliko sovražnikov. Ampak sreča jim je navadno mila: kadar so v stiski, jim pride nenadoma nekaj na pomoč, kar jih drži nad vodo.

Nekaj nasvetov merkurevcem: V vaši sferi (21. maj—21. junij) se pridno udeležujte v poklicu in poslu, ker boste imeli v tem času uspehe. Kupčija in denar vam kaže dobro. Zidajte, potujte, študirajte, izpeljite nameravane načrte; a ne stopajte v tem času v zakonski stan in pazite na svoje roke!

Srečna številka »dvojčkarjev« je petica, srečni dan sreda in razen tega vsak 5., 14. in 23. dan v mesecu. Njih barva je rjava, njih kovina živo srebro, njih kamen ahaf. Prijatelje najdejo še najprej med ljudmi »Tehtnice« in »Vodnarja.«

Karamboli, napadi in tatvine

Ljubljana, 25. maja.

V nedeljo zvečer ob 19. uri je peljal tramvajski voz št. 30 po Zaloški cesti prito Sv. Petra cesti. Ko je pripeljal do Leonišča, mu je hipoma križal pot avtomobil, lasti Jugoslovske v Kranju. Avto je privozil z dvorišča Leonišča. Vodil ga je šofer Juvan Matevž. Voznik tramvajskega voza, ki je vozil na tej progi precej hitro, ni opazil prihajajočega avtomobila. Hipoma sta bila avtomobil in tramvaj skupaj. Sunek tramvajskega voza je bil tako silen, da je rinil pred seboj avtomobil še kakšne 4 metre. Poškodovana sta oba voza. V avtomobilu je sedela neka dama, ki se je tako prestrašila, da je dobila živčni napad in je morala ostati v zdravniški negi v Leonišču. Krivdo je težko ugotoviti.

Vinska brata

Včeraj v nedeljo nekaj pred 8. uro zvečer je delavec Završnik Josip, star 34 let, doma iz Škofje Loke, stalno zaposlen v Ljubljani, na poti v bližini gostilne Zajc je s svojim žepnim nožem večkrat sunil Zbona Leopolda, delavca brez posla, starega 40 let, doma iz Bate pri Gorici. Poškodba je smrtno nevarna. Oba sta preje popivala po bližnjih gostilnah, kjer je Zbon naročil še pol litra žganja, dasi sta bila oba že vrnjena. Iz vsega tega je razvidno, da je govorilo žganje, manj pa razum.

Završnika so aretirali in odpeljali na policijo. Zbon, ki je izgubil veliko krvi, ima poškodbe na vratu in na roki.

Pazite na pse

V zadnjem času se često dogajajo v mestu slučajni pasjih ugrizov. Včeraj je bilo ljubljanski policiji prijavljeno zopet par slučajev. Na Galjevici je tak popadljiv pes ugrizel nekega moškega, v Mostah je pa zopet slična pasja mrcina ogrizla drugega pasanta.

Uprava policije opozarja vse lastnike psov, da bolj pazijo na svoje pse, ker je zadeva za lastnika za kakega popadljivega psa lahko zelo draga. Vsak lastnik domače živali je dolžan iste zavarovati, da ne pride do poškodb.

Tatovi

Ljubljanski tatovi postajajo v iskranju svojih žrtev vsak dan bolj iznajdljivi. Ko jim zmanjka vseh mogočih stvari za tatvino, se lotijo strešnih odvodnih cevi. V Linhartovi ulici je neki gospodar prijavil tatvino bakrenih strešnih cevi. Uprava policije sedaj opozarja vse nakupovalce starih kovin, da se take kupčije neveljavne in tudi kaznjive.

Kolesarski tatovi preko nedelje tudi niso mirovali, ne emine niti dan, da bi ne bilo v mestu ukradeno kolo. Včeraj je bil tak srečnejši, ki mu je bilo ukradeno kolo, Trbovec Vinco, delavec iz Frančiškanske ulice. Kolo je črno pleskano in je znamke Dürkopp.

Krošnjariji z juga

Policijski organi so včeraj priredili obširno racijo, kjer stanujejo krošnjariji z juga, ki prodajajo razne predmete, ki po zakonu niso dovoljeni. Med tem je pa policija odkrila na nekem kraju več brezposelnih, ki stanujejo v Ljubljani, si plačujejo stanovanje, toda ne morejo izkazati, odkod so njih dohodki. Policija je sedaj vse te poslala domov, odkoder so prišli.

Užaljena dama je priletela k trgovcu s papagaji ter kričala:

— Pred časom sem kupila pri vas tegale papagaja. Vi ste mi tedaj zagotovili, da govori papagaj šest jezikov, kar je pa grda laž. Niti besedice ne spravi od sebe! Vi ste slepar, hočem denar nazaj!

— Oprostite milostna gospa, papagajček vse te jezike res tudi zna, ampak pri vas najbrže niti do besede ni mogel!

Ali je to vaša zvezda?

Značaj in usoda v znamenju »Dvojčkov« rojenih

Med 21. majem in 21. junijem stoji sonce v ozvezdju »Dvojčkov.« Vladajoči planet je Merkur, ki je simbol hitrosti, spretnosti, razumnosti in iznajdljivosti, znanosti, umetnosti, trgovine in denarja. Zato so pod njegovimi žarki rojene osebe bistroumne, ukaželjne, prebrisane, previdne, nemirne, nezaupne, a tudi tatinske in lažnive. Kajti stari bog »Mercurius« ni bil samo zaščitnik trgovine in prometa ampak tudi tatov in sleparjev.

Značaj v znamenju »Dvojčka« rojenih je sploh dvoličen. Ti ljudje so težko odločijo za kak poklic, mu redko ostanejo zvesti in pre-

skakujejo z enega v drugega. So spremenljivi, muhasti, vedno jih mika kaj novega. Radi menjajo tudi kraje in ljudi, se radi selijo, niso zanesljivi v prijateljstvu in lubezni. Pri njih se razpoloženja, simpatije in antipatije rade menjajo. Zato sklepajo navadno tudi več zakonskih zvez.

V splošnem so ti ljudje bolj ljudje razuma kot pa srca. Zgovorni in iznajdljivi so izvrstno usposobljeni za učiteljski in advokatski poklic. Sploh radi veliko govorijo. Ljubijo knjige in časopise. Včasih so neodločni.

Med ljudmi merkurejci stečajamo znanstvenike vseh strok,

Vzorci spomladanske mode za ženske, ki si jih lahko privoščijo . . .

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

122

SKRIVNOSTNA HIŠA

Minilo je že mesec dni, odkar je Jack izdal odredbo, da se izprazni skrivnostna hiša.

Danes je bila zopet noč — mračna in burna noč.

Pred skrivnostno hišo, v Ulici zapadne obale, je stal mož, ogrnjen v širok črn plašč.

Bil je Jack Maščevalec.

Zarečih oči in skrčenih pesti je opazoval hišo, na katero je bila vezana vsa njegova preteklost.

Kaj vse je bil doživel v tej hiši; in kaj vse so videli ti, zdaj zapuščeni zidovi?

Zdaj je bila skrivnostna hiša zavita v črno temo. Okna so bila zaprta in zagrnjena z gostimi zavesami. Vsa hiša je izgledala tako strašno zapuščena in mrka!

Pred njo, nedaleč od Temzine obale pa je stal strašni Jack, ki se je poslavljaj od svojega nekdanjega doma.

Jack je zdaj zapuščal svojo hišo. Zapuščal je za vselej tudi London...

★

Jack je bil zapustil skrivnostno hišo in zabil vse sledove za seboj, baš v trenutku, ko je nastopila za skrivnostno hišo največja nevarnost.

Takoj naslednji dan po Jackovem odhodu, je prišlo mnogo detektivov in stražnikov, ki so zaprli vso ulico in pričeli preiskovati hišo za hišo.

Detektiv Davis, ki je vodil vso preiskavo in dal vestno preiskati vsak, še tako majhen kotiček, pa ni našel nikjer nič sumljivega.

Pač pa je vzbudilo njegov sum, ko je prišel do te zapuščene, zaklenjene hiše, v katero je dal vdreti in jo je osebno skrbno preiskal, toda nikjer ni našel ničesar, kar bi ga utrdilo v njegovem sumu.

Zelo se je začudil, ko je prišel v nenavadno ogromno klet, ki je imela skoraj nova tla. Dal je preiskati tla, toda tudi tu ni našel ničesar sumljivega.

Po svojih detektivih je dal poizvedovati o lastniku, ki je bil baže neki Smith, toda ko ga niso mogli najti, je vse zapadlo pozabi in nihče se ni več zanimal za skrivnostno hišo.

Samo ena edina oseba se je še zanimala za skrivnostno hišo.

Večer za večerom je prihajala ta oseba in s pogledi, polnimi sovraštva, zrla na skrivnostno hišo.

Bila je to — Tereza Gardine, lepa Španjolka.

Slučajno je bila zvedela, da je policija preiskala to hišo. In ko je zdaj skozi polnih štirinajst dni prihajala sem, se je naposled prepričala, da je Jack zapustil to hišo in najbrže tudi London.

Zasuta klet, v kateri je bilo nekdanj »Terorjevo« pristanišče, ji je bila zdaj dokaz, da se »Teror« nikdar več ne vrne.

Tereza je bila vsa iz sebe od besa.

Pritlikavec Toni in sobarica sta bila izginila brez sledu in nikdar več ni ničesar slišala o njima.

Res, da sta ji bila Toni in sobarica odpovedala, toda vseeno ni mislila, da jo bosta zapustila.

Tako je zdaj ostala sama, brez sleherne pomoči. Tako osovraženi Jack je odšel, a Edvard, za katerim je tolikanj vroče hrepenela, je izginil neznanokam.

Toda Tereza se kljub vsemu ni hotela vdati v usodo. Hotela se je maščevati nad Jackom in še vedno upala, da si bo pridobila ljubezen moža, ki ga je ljubila z vsem žarom svojega vročega srca.

Tako je premišljevala Tereza nekega mračnega jesenskega večera, ko je opazovala skrivnostno hišo.

Naslednji dan zjutraj pa je odpoštovala iz Londona.

ISKANJE

Kakor vse Španjolke, je bila tudi Tereza praznoverna.

Zdaj, ko je bila prepričana, da je Jack za vedno odšel iz Londona, ji ni preostalo nič drugega, kot da ga išče na slepo srečo. Toda, dobro se je zavedala, da to ne bo tako lahko. Kje naj ga išče? Kam naj potuje?

V svoj zažreki je odšla k neki vedeževalki in ta ji je, po dolgotrajnih čarovnijah, nasvetovala, naj se poda v angleško pristanišče Hull.

Kinalu po svojem prihodu v Hull se je Tereza seznanila z ženo nekega kapitana. Tako ji je bilo omogočeno zahajati v družbo mornariških častnikov, katere je previdno pričela povpraševati, ali so mogoče kdaj opazili kakega nenavadno velikega kita.

Nekega dne je Tereza sedela s kapitanovo ženo in se dim mornariškim poročnikom, ki je poveljeval majhni, a dobro oboroženi ladji, katera je stražila obalo pred tihotapci.

V teku pogovora je poročnik omenil, da mora oditi za tri mesece na Setlandske in Orkneyske otoke.

Tereza je opazila, da bi se poročnik rad razgovarjal z njo in mu je prijazno odgovarjala, zasledujoč pri tem vedno svoj cilj, da vsakogar povpraša o kitih. In tako je kmalu tudi mladega častnika zapletla v ta razgovor.

»Gotovo je okrog teh otokov tudi mnogo kitov?« se je pozanimala.

»Kitov? No, da, tu in tam se že pojavi kateri. Toda zadnjič sem bil opazil ogromnega kita in ta mi še sedaj ne gre iz glave.«

Tereza je prisluhnila.

»Ah, pripovedujte mi o tem, tako me zanima,« ga je ljubeznivo zaprosila.

»Prav rad, gospodična,« je odgovoril mladi častnik, ves srečen, da je lepa dama tako ljubezniva z njim. »Zadnjič, ko smo križarili ob obali, me je mornar opozoril na velikega kita, ki je blizu čeri negibno ležal na vodi.«

Terezi je zastajal dih.

»Zelo sem se začudil, da se je kit tako približal skalam, ker tega po navadi ne store, ker je prevarno zanje. Opazovali smo ga približno četrt ure, potem pa se je nenadoma potopil in ni ga več bilo na spregled.«

»Ah, kako zanimivo!« je vzkliknila Tereza.

Še nekaj časa je kramljala z mladim častnikom in pri tem izvedela tudi za kraj, kjer je bil poročnik videl kita, na to pa se je poslovila in v spremstvu kapitanove žene zapustila kavarno.

BRODOLOMKA

Ko je Tereza vsa razburjena prišla domov, je neprestano mislila na kita, o katerem ji je bil pripovedoval mladi častnik. In čimbolj je premišljevala, tembolj je bila prepričana, da je tisti kit — Jackov »Teror.«

Beitila si je glavo, kako bi prišla do tistega kraja, ob obali Setlandskih otokov. Poročnik ji je bil povedal, da tja ne vozi nobena ladja, na svojo ladjo pa je ni smel vzeti, ker na vojne ladje ženske niso imele dostopa, kar je zelo obžaloval, posebno, ker se bo tam, kjer je bil videl ogromnega kita, mudil nekaj dni.

Toda Tereza, ki je še iz vsake zagate našla izhod, tudi zdaj ni odpovedala.

Spomnila se je, da ji je poročnik omenil, da smejo vzeti na ladjo — brodolomke! No in na to je sedaj zgradila svoj načrt. Sklenila je, da najame kako majhno ribiško barko in podkupi ribiča, da nasede z barko, čim zagleda vojno ladjo »Tiger«, na kateri je poveljeval mladi poročnik.

★

Načrt, katerega je skrojila Tereza, se je popolnoma posrečil.

Nekega viharnega popoldne, se je približevala majhna ribiška ladja »Tigrin«. Jadra je imela vsa razcefrana in straža na ladji je opazila, da se barka potaplja. Naglo so spustili rešilni čoln in ni minila ura, odkar so bili opazili barko, in že je stopila na »Tigrovo« palubo — Tereza.

Mladi poročnik je kar zazijal od začudenja, ko je zagledal njo, o kateri je bil zadnje dni toliko sanjari.

PRIZNANJE

V poročnikovi kabini, katero je bil odstopil Terezi, se je Tereza odpočila od razburljive vožnje, nato pa je povabila poročnika k sebi.

Ko je vstopil, mu je vljudno ponudila stol in ko se mu je ponovno opravičila, da mu je napravila nevšečnosti, mu je priznala, kaj jo je privedlo na ta kraj in kaj je prav za prav tisti kit.

Presenečeni poročnik je strmel v to lepo žensko in kar ni mogel verjeti svojim ušesom, kar je bil pravkar slišal. Terezina ljubeznivost pa ga je tako očarala, da je pristal na vse, posebno ko mu je obljubila da postane po uspelem napadu na »Teror« — njegova.

Astrološka napoved

za 26. maj

Dan je v prijaznih znamenjih in je zlasti naklonjen vsem ljubavnim zadevam. Ženske so na tak dan (Venera - Pluton) mehkosrčne in marsikak nesrečen za ljubljene, ki se že dolgo bori za naklonjenost svoje oboževanke utegne biti danes uslišan. Dan je sploh ugoden za snubitve. Tudi v zakonsko življenje prinaša harmonijo. Za novembrovce, majevce in septembrovce je ta dan velikega vpliva. — Poslovnim zadevam kaže danes dobro. — Od Neptuna, ki danes spremeni svoj tek, pa preti nevarnost potresa.

Iz domačih gajev

JANKO POLAK:

Kozarčku

*Kozarček brušeni,
kozarček v kleti,
kaj že doživel ti
vse si na svetil!*

*Dobil poljubov si
na milijone,
dan za dnem misli sto
v tebi utone.*

*Prepodiš vse skrbi,
spet rodiš nove ...
teško mu, kogar ti
vkleneš v okovel!*

*Kaj tebi mar mladost,
kaj mar poštenje,
kaj mar nedolžnost ti,
kaj mar grešenje! ...*

*Kozarček brušeni,
kozarček v kleti,
kaj še doživel ti
vse boš na svetil!*

Janko Polak, rojen 2. maja 1878 v Višnji gori, sošolec in prijatelj Josipa Murina-Aleksandrova. Priobčeval je po raznih listih pesmi in raznovrstne pedagoške spise. Bil je plodovit sodnik Slovenke, Zvončka, Vrta, Zvona, Odmevog, Učit. tovariša, Popotnika, Zadrugarja. Pričujoča pesem je vzeta iz Odmevog, II. letnik, 3. knjiga. Je šolski upravitelj in živi v Ljubljani.

Zanimivosti

Po neki avstrijski statistiki je med svetovno vojno od avstro-ogrskarmade padlo v rusko ujetništvo 2.111.146 vojakov. Od teh jih je v ujetništvu 530.000 pomrlo na raznih boleznih, gladu in štapačih; 105.000 jih je podleglo ranam, 30.000 so jih Rusi pobili, 11.000 jih je padlo kot žrtev državljanske vojne v Rusiji.

Najstarejši sin španskega kralja Alfonza grof Cavadonga je stopil v službo neke newyorške avtomobilske firme, kjer bo zaposlen v tehnični pisarni.

V Kanadi se je znanstvenikom po dolgoletnih poizkusih baje sedaj posrečilo vzgojiti vrsto pšenice, ki se je neprime rja. Ker povzroča ta žitna bolezen v Kanadi vsako leto milijonsko škodo, bi bil ta uspeh ogromnega pomena za kanadsko letino. Zaenkrat nameravajo z novo pšenico posejati 4000 hektarov zemlje in upajo, da bi za prihodnje leto farmerje že lahko preskrbeli s potrebnim semenom.

Zvon, ki so ga ulili za Olimpijado v Berlinu je 4 in pol m visok in 15.000 kil težak. Sodijo, da se bo ta zvon slišal 20 km daleč.

Največjo globino ima morje baje pri Filipinih, kjer je 10.793 m globoko.

Moskva ima 4 in pol milijona prebivalcev, a samo 40 kinov. — V Londonu je okoli 8000 avtotaksijev.

Imenovan je za strokovnega drž. mojstra IX. urad. skup. pri I. oddelku voj. teh. zavoda mojster g. Pavel Petrovič, ki je napravil višji tečaj voj. obrtne šole.

Dnevna kronika

— O rudarski anketi v Delavski zbornici smo imeli pripravljen daljši članek že v nedeljski številki, ki pa — žal — ni mogel biti objavljen.

— Narodno-obrambni sklad »Bran-l-bora« — akcija prihov: Meščanska šola, Slov. Bistrica, Din 46.25, Drž. dekliška narodna šola, Kranj, Din 356.25, Dvorazr. dr. narodna šola, Tešanovec, Din 35.25, Drž. učiteljska šola, Ljubljana, Din 481.75, Drž. dekliška šola, Celje, Din, 132.75, Drž. narodna šola, Ormož, Din 31.—, Litija, Din 48.—, Griblje, p. Gradec, Din 35, Metlika, Din 55.75, Drž. VI. deška nar. šola, Sp. Šiška, Din 111.50, Drž. narodna šola, Cankova, Din 44.50, Bela cerkev na Dol., Din 10.—, Petišovec, Din 20.—, Št. Jošt. na Kozjaku p. Dobrne, Din 25.—, Gor. Lendava, Din 26.50, Svetinja, p. Ivanjkovec, Din 36.25, Drž. dekl. narodna šola, Celje-mesto, Din 167.—, Dr. narodna šola, Vrhnika, Din 143.—, Zavrče, pri Ptuj, Din 50.—, Štore, Din 29.—, Zalna p. Višnja gora, Din 67.75, Studenci pri Mariboru, Dne 45.25.

— Spomladanski planinski izleti: Z uvedbo izletniških vlakov od 15. maja dalje je mogoče izvesti že daljše planinske ture, ker preostane dovolj časa med prihodom in odhodom izletniškega vlaka. Iz Mojstrane posejajo planinci dolino Vrat; slap Peričnik, obdan s svežim zelenjem, ter Aljažev dom v sredini probujajoče se narave tik pod še zasneženo severno steno Triglava sta dve nadvse privlačni točki v gorenjski krajin. Na Golici se vedno bolj proti vrhu šini odeja dišečih narcis in ostale bogate planinske flore; Spodnja koča na Golici je pripravna za večdnevno bivanje. Ob Bohinjskem jezeru vlada očarljiva spomladanska tišina; edinstvena je vožnja jo jezera, ki leži med visokimi vršaci še s snežnimi odejarni pokritih planin, Zlatorog in Sv. Janez skrbita za prijeten cenjen oddih. Dom v Kamniški Bistrici je ena najprijetnejših izletnih točk spomladi; nova pešpot na desnem bregu Bistrice je speljala skozi zelene gozdove ob žuborečem potoku odkoder se prožijo očarljivi pogledi na Kamniške planine. Na Veliki Planini migljajo neštivilni zvončki, encijan se kosa z modrino jasnega neba in z ostalo družino planinskega cvetja. Dom na Krvavcu se pripravlja na proslavo desetletnice, ki bo 7. junij t. l. Roblekov dom na Begunjščici je oskrbovan ob sobotah in nedeljah, od 1. junija dalje pa stalno. Koča na Ljubniku nudi enega najboljše razgledov po vseh slovenskih planinah. Na zapadnem delu Pohorja vabi Kremžarjeva koča, ki je lahko dostopna iz Slovenjgradca. Vroče še ni ter so planinski izleti v maju mesecu najprijetnejši. Podrobne informacije o planinskih postojankah in izletih dobite v pisarni SPD v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 4/I.

Santini —

guverner Somalije

Addis Abeba, 2. maja. tg. General Santini je odpotoval v Mogadiš, kjer bo imenovan za guvernerja italijanske Somalije.

Še o dum-dum kroglah

Rim, 25. maja. i. »Sunday Times«, ki izhaja v Londonu, je vzbudil tukaj precejšnjo pozornost s svojim člankom, v katerem pravi, da je brezmiselnost še nadalje voditi polemiko o dum-dum kroglah.

Borba starih in mladih v Belgiji

Brusej, 25. maja. V Belgiji so bile včeraj volitve za senat in za parlament. V parlament volijo 202 poslanca, torej 15 več kakor pri zadnjih volitvah, ker se je število prebivalstva povečalo.

V senat se voli v Belgiji 167 članov; 101 izvoli direktno volilno telo, kakor poslance v parlament, 44 jih izvolijo pokrajinski sveti, 22 jih izvoli sam senat z kooptacijo.

Prejšnji parlament je imel 79 katoliških poslancev, ki so dobili skupaj okoli 900.000 glasov, 73 socialističnih poslancev, ki so dobili okoli 867.000 glasov, 24 liberalnih poslancev, ki so dobili okoli 334.000 glasov, 8 flamskih nacionalistov z okoli 126.000 glasovi in 3 komuniste z okoli 600.000 glasovi.

V senatu je bilo 74 katolikov, 63 socialistov, 21 liberalcev in 1 flamski nacionalist.

Volilcev je v Belgiji okoli dva milijona 653 tisoč. Volitve so pa splošne in obvezne, volilni sistem je proporcionalen glede na dobljene glasove in mandate. Ostanke glasov se računajo posebej za vsako pokrajino. Zaradi tega traja izračunavanje dobljenih mandatov za posamezne skupine do dva dni. V teku noči na ponedeljek je notranje ministrstvo objavilo samo število glasov, ki jih je dobila vsaka stranka, in ime nosilca liste.

Splošna sodba je, da bodo katoliki izgubili večje število poslancev, socialisti jih bodo pa pridobili in bodo največja stranka v parlamentu, ne pa tudi v senatu. Brez dvoma je, da bo za socialiste ugodno vplivala zmaga levičarjev v Franciji.

»Reksisti« mladega Leona Degrelle bodo uspeli in dobili kakih 15 poslancev na škodo katolikov. Politični krogi sodijo, da se bodo katoliki, socialisti in liberalci sporazumeli in zopet omogočili vlado nacionalne unije z krščanskim demokratom Van Zeelandom na čelu.

Fanatik Degrelle

Nekakšna senzacija pri včerajšnjih volitvah v Belgiji je bila nova stranka Leona Degrelle. Volitve bi potekle brez te nove stranke v Belgiji mirno in brez strasti. Leon Degrelle se je pa vrgel z vso besnostjo in naravnost fanatizmom v politiko ter je postavil kandidate svoje stranke »Rex« po vsej državi. Volitve so bile zaradi tega zelo živahne, ker se je bil hud boj med katoliki in Degrelle, ki je prišel iz katoliške mlajše generacije. Stari katoliki smatrajo reksiste za

fašiste, ki so prepleskali s katoliškimi frazami

Belgijski episkopat je prepovedal vsem duhovnikom udeležbo pri političnem gibanju stranke »Rex«.

Z nastopom Leona Degrelle so bili torej katoliki močno razcepljeni. Znana je mirnost in umerjenost Belgijcev, toda fanatik Degrelle jih je zdramil na ta način, da je odkril v zadnjem času več škandalov, ki so razbuzili vse peštene Belgijce. Škandal za škandalom in korupcijo za korupcijo je odkrival javnemu mnenju in na ta način obrnil pozornost nase ter pridobil v kratkem času

pristaše zlasti iz mlajše generacije.

Kdo je Degrelle

Leon Degrelle je zdaj okoli 30 let star. Rojen je bil v južni provinci Luxemburg kot sin v Belgiji naturaliziranega Francoza. Bil je slušatelj katoliške univerze in član Katoliške akcije, ki je strogo apostolsko gibanje in brezpogojno udano avtoriteti škofov. Degrelle ni bil zadovoljen z maskirano politično-tendenco Katoliške akcije. Izstopil je zaradi tega iz Katoliške akcije in ustanovil novo mladokatoliško gibanje pod imenom »Rex«, to je »kralj«, ki je vzeto iz gesla Katoliške akcije »Kristus Kralj«.

Prostora za mladino!

Degrelle se je predvsem zavzel za pravice mladih katolikov. Vrgel je mednje geslo: Prostora za mladino hočemo! Mladini svobodno pot! itd. Besno je napadel stare voditelje stare katoliške generacije. Ustanovil je tednik, v katerem je brezobzirno objavljial razne senzacije o škandalih in korupciji ter razne politične indiskrecije. Močno je napadel poslance, o katerih je trdil, da so izkoriščali svoj položaj za svoj žep. Napadal je socialistično De-

lavsko banko, kakor tudi katoliško Boerenbond banko, ki se je pred časom, ko je bila v krizi, ba- je okoristila z javnim denarjem.

Za stanovsko državo

Mnogi, ki jih je Degrelle napadel, so si poiskali zadoščenja na sodišču. Degrelle je stopil iz katoliške stranke in je postavil svoje kandidate v vseh volilnih okrajih.

Objavil je svoj program, v katerem zahteva državno politiko močne roke, stanovski parlament in konec strankarskega diktatorstva.

Osebe in stranke, ki jih je napadel, so se branile s protinapadi. Socialisti so ga ožigosali za fašista in diktatorja, katoliki, da je razgibal belgijsko javno mnenje sebi v prid in dobil na svojo stran množico nezadovoljmežev. Po poročilih iz Bruslja njegova »Rex« zmaguje. Po prvih podatkih o volilnih rezultatih je Degrelle nepričakovano uspel in dobil glasove na račun stranke starih katolikov. Socialisti so pa ohranili svoje postojanke.

Sodeč po prvih poročilih so volitve potekle mirno. Vsaj večjih incidentov ni bilo, čeprav je bila agitatorska borba med stari in mladimi katoliki huda.

Atentat na neguša?

London, 25. maja. Reuter je sporočil iz Haife, da je nekaj minut pred odhodom Haile Selasije, ki se je vkrca na majhni angleški križarki »Capetown« za pot v Evropo, nekdo vrgel v bližini pristanišča bombo, ki je eksplodirala in ranila dve osebi. Atentat pa ni v zvezi z odhodom abesinskega cesarja, kakor poročajo angleške oblasti.

Haile Selasije se je odpravil v Evropo s svojima dvema sinovoma in s hčerko, cesarica je pa ostala v Jeruzalemu. Neguš bo obiskal London in Pariz, kjer se bo porazgovoril o nadaljnji usodi svojega cesarstva. S križarko »Capetown« se bo neguš vozil do Gibraltara. V Londonu se zelo zanimajo, če bodo oblasti sprejele neguša kot cesarja Abesinije, ker ima Abesinija zdaj dva cesarja, čeprav italijanskega Anglija še ni priznala. Sprejem neguša v Londonu bodo Angleži tako uredili, da ne bodo povečali napetosti med Anglijo in Italijo.

Kronanje

Edvarda VIII.

London, 25. maja. »Sunday Express« poroča, da bo kralj Edvard VIII. dne 27. maja l. 1937 kronan za angleškega kralja in cesarja angleškega imperija. Te dni bo kralj podpisal službeni dekret o kronanju, nakar bo palepljen po ulicah po stari tradiciji. Nadalje trde v Londonu, da stara Buckinghamska palača ne bo več rezidenca kralja Edvarda, temveč si bo zgradil novo ali pa bo rezidiriral v palači Saint James, ki jo je kralj vzljubil že kot prestolonaslednik.

Šušnik se ne čudi

Pariz, 25. maja. »Petit Journal« je objavil razgovor svojega dopisnika na Dunaju s predsednikom avstrijske vlade dr. Šušnikom.

Dr. Šušnik je izjavil, da se čudi vsem o nekem nesoglasju med njim in knezom Starhembergom. Izmenjava oseb v vladi je bila potrebna čisto iz tehničnih razlogov. Na vprašanje o programu nove vlade je dr. Šušnik odgovoril, da bo vlada zboljšala gospodarstvo in preuredila ustavo na korporativni bazi ter utrdila zveze z drugimi državami.

Domačini so zadovoljni, pravijo Italijani

Addis Abeba, 25. maja. tg. General Buzoni, ki je imenovan za guvernerja Eritreje in Tigreje, je prispel danes v prestolnico. Prišel je radi uradnih poslov, da se porazgovori o svojem delovanju z zastopnikom podkralja maršalom Grazianijem. Na njegovem ozemlju (Eritreja in Tigreja) vlada, kot je izjavil Buzoni, popoln red in mir. Odnosaji med domačini in italijanskimi oblastmi so odlični. Prebivalstvo kaže veliko zaupanje do italijanskih oblasti ter v splošnem na vse mogoče načine izkazuje svoje zadovoljstvo.

Demanti z Dunaja

Dunaj, 25. maja. u. Korbiro kategorično demantira vse vesti, po katerih je objavljeno, da vlada na Dunaju neko posebno stanje.

Badoglio na potu v Italijo

Masana, 25. maja. v. Maršal Badoglio je včeraj zvečer z ladjo odpotoval v Italijo.

Nepopustljivo mezдно gibanje Pred splošno stavko gradbenega delavstva

Ljubljana, 25. maja.

Socialni položaj gradbenega delavstva v Ljubljani, kjer je največja gradbena sezona, in tudi po vsej Sloveniji, je nevdzdržen. Gradbeno delavstvo je po svoji organizaciji že na večih zborovanjih, o katerih je »Glas Naroda« poročal, opozorilo na svoj žalosten in obupen položaj. Žal, bil je to glas vpijočega v puščavi. Med delodajalci in delojemalci nikakor ni kljub opetovanim poskusom prišlo do zadovoljivega rezultata.

Pogajanja med delavci in podjetniki

V soboto zvečer je gradbeno delavstvo spet do zadnjega kotička napolnilo dvorano Delavske zbornice. Ob napeti pozornosti je tajnik g. Bricelj pojasnjeval delavstvu potek pogajanj med delavskimi zastopniki in poslodajalci. V glavnem stremi gradbeno delavstvo za tem, da se uvede kolektivna pogodba, ki bo točno — tudi kar se tiče mezd — urejala odnose med delavstvom in podjetniki. — Zahteve in predloge delavskih zastopnikov so navzoči delavci sprejeli z velikim zadovoljstvom. Zlasti pa so izražali svoje nepopustljivo pravično stališče za izboljšanje socialnega položaja.

Neurejene razmere v gradbeni stroki

Iz raznih podatkov je razvidno, da vladajo glede plačilnih pogojev v tej panogi naše gospodarske delavnosti kaj čudne razmere. Nekateri podjetniki plačujejo po Din 3.— na uro, drugi po 2.—, 1.80, celo 1.20 itd. V drugih evropskih državah tarifne pogodbe popolnoma natančno urejajo razmerje med podjetniki in delavci. Pri nas pa tega doslej ni bilo, dasi je to nujno potrebno tako v interesu prizadetega delavstva kot v interesu podjetnikov samih. Neurejene razmere namreč nekaterim podjetnikom škodujejo, drugim spet koristijo. Konkurenca med podjetji pa gre večinoma na račun delavskih mezd, zato je tem nujnejše, da se to pereče vprašanje končno veljavno regulira v obojestransko zadovoljstvo.

Nepopustljivo stališče delavstva

Iz spomenice, ki jo je izdalo vodstvo gradbenega delavstva je razvidno, da so pri urejevanju tega vprašanja delavci pokazali kar največ dobre volje in razumevanja, česar pa pri vseh podjetnikih ni mogoče ugotoviti. Da je to res, priča že sama tozadevna anketa, ki je bila pretekli teden na banski upravi. Na anketo so bili povabljeni vsi gradbeni podjetniki. Žal, od 28 stavbnih podjetij se je vabilu odzvalo le devet podjetij. Podjetja, ki so sodelovala na anketi, so uvidela upravičenost delavskih zahtev, vendar pa ni bilo moči doseči zadovoljivega rezultata. Pogajanja se zato nadaljujejo. Zavedno delavstvo je za svojo pravično stvar nepopustljivo in računa v tej svoji mezdni borbi tudi na vsestransko pomoč in razumevanje in simpatije vse javnosti.

Osnovna zahteva: kolektivna pogodba

Na sobotnem zborovanju v Delavski zbornici je zbranim delavstvu tajnik g. Kopač razložil tudi osnutek kolektivne pogodbe, ki je bila v dveh izvodih poslana vsakemu podjetniku. V glavnih obrisih določa ta kolektivna pogodba naslednje:

Delovni čas

Delovni čas naj traja tedensko 48 ur ter naj se porazdeli tako, da ostane sobota popoldne prosta. Za vsako podaljšanje delovnega časa pa naj določa oz. velja zakon o zaščiti delavcev. Za delo v nočnem času naj se plačuje 100% povešek nad normalno plačo. Delo v straniščih, kanalih itd. se ima plačevati s 50% poveškom. Nedeljsko delo bodi v smislu zakona prepovedano. V slučaju nujne potrebe pa je nedeljsko delo plačevati s 100% poveškom in ne sme v nobenem slučaju trajati več nego 8 ur. Poleg tega določa to poglavje osnutka kolektivne pogodbe tudi določila glede praznikov.

Akordno delo

naj se pri vseh stavbah in pri vseh stavbinskih delih brezpogojno ukine. Podjetnik ne sme oddati dela v akord, četudi bi bili delojemalci s tem sporazumni. (To določilo je navzoče delavstvo sprejelo s prav posebnim odobravanjem).

Točke 3, 4, 5, 6, 7 in 8 osnutka kolektivne pogodbe določajo vprašanja izplačevanja mezd, ki naj bo tedensko in se ima vršiti takoj po zaključku dela, začetek in konec dela, dalje določbo o sprejemanju in odpušcanju delavcev, določbo o učencih, določbo o redu in nadzorstvu na stavbi in končno vprašanje delavskih zaupnikov in organizacije.

Mezde in zaslužek

Posebno važna pa je točka 9 osnutka kolektivne pogodbe, ki določa višino mezd in zaslužka. Za posamezne kategorije delavstva predvideva ta določba naslednje urne mezde:

- Zidarji:
I. kategorija Din. 7.50 na uro
II. kategorija Din 6.50 na uro
Tesarji:
I. kategorija Din 7.50 na uro
II. kategorija Din 6.50 na uro
Kvalificirani delavci: (železokrivci, odrarji itd.) Din 5.— na uro
Pomožni delavci Din 4.— do 4.50 na uro.
Mladoletni delavci Din 3.50 do 4.— na uro.

Higijenski in zdravstveni predpisi

Na vsaki stavbi, kjer je zaposlenih več nego 5 delavcev, mora biti na razpolago sanitetna omarica za prvo pomoč. Poleg tega mora biti na razpolago zaprt prostor za preoblačenje, umivalnica in higijensko stranišče. Za red in snago mora skrbeti delavski zaupnik, ki je dolžan na vse nedostatke opozoriti delovodjo oz. delodajalca. Preskrbljeno mora tudi biti za čisto in zdravo pitno vodo in čiste posode za to vodo.

V 11 točki določa osnutek splošne odredbe glede veljavnosti pogodbe, pogodbenega odpovednega roka itd, kršitev pogodbe in točka 12 pa določa mirovno raziščišče, ki bo sestavljeno iz delavcev in delodajalcev.

Pred splošno stavko?

Pogajanja za ugodno rešitev tega važnega socialnega vprašanja so še v teku. Danes popoldne pa še niso privedla do nobenega zaključka ter se bodo še nadaljevala. Delavci, s ka-

terimi je razgovarjal naš reporter, izražajo bojazen, da pogajanja ne bodo pripeljala do zaželenega cilja in sodijo, da utegne zavoljo tega izbruhniti splošna stavka stavbinskega delavstva, ki bi utegnla prinesiti zelo mnogo škode zlasti stavbnim podjetjem, ki imajo v teku večja stavbna dela, ki morajo biti še pred jesenjo končana. Naša stvar je pravična, zatrjujejo delavci, in zato moramo biti v borbi za svoje pravice dosledni in nepopustljivi.

„Štiri leta“ in „drug veter“

Kmetijsko gospodinjске učiteljice

Celje, 25. maja

V nedeljo, dne 10. maja popoldne je bilo v Marjanišču v Ljubljani zborovanje ozir. sestanek kmetijsko-gospodinjških učiteljic iz Dravske banovine. Sestanek se je udeležil tudi g. Pirc kot zastopnik Udruženja banovinskih nameščencev ter g. Okorn kot referent za gospodinjstvo šolstvo pri banski upravi. Slednji je imel tudi zanimivo predavanje o smernicah enotnega delovanja na tečajih.

Iz njegovega predavanja je bilo slišati ugotovitev, da se je šele sedaj po štirih letih »spanja« na tečajih zopet začelo delati. Z novim proračunom bodo celo vse gospodinjске učiteljice pragmatično nastavljene, da jih ne odnese, »kadar zaveje drug veter«. Navzočim je celo obljubil, da bo uvedel celibat za gospodinjске učiteljice, v ostalem jim je pa toplo priporočil udejstvovanje v kulturnih društvih.

Anketo je sprejela l. 1934. v St. Jurju ob južni žel. ob tridnevnem razpravljanju na stroške banske uprave važne enotne delovne načrte. Ti so bili sedaj ovrženi. Tako je s tem odpadla tudi nameravana izdaja učnih skript, za kar je bilo storjenega na takratni anketi toliko požrvalnega dela.

Zopet nesreča

Ljubljana, 25. maja

Spet nesreče? I, seveda. Grča Peter, 10-letni sin posestnika in mehanika iz Ribnice na Dolenjskem, je menda hotel slediti vzoru svojega očeta ter si je dal malo preveč opravka pri slamoreznicah. Ker pa dečko še ne pozna skrivnostnega mehanizma, ga je slamoreznica prijela za desno roko ter mu jo poškodovala.

Gašperin Vlado, 16-letni sin posestnika iz Ljubljane, je padel in se poškodoval precej občutno po glavi. Zdravi se v ljubljanski bolnišnici. O napadu z nožem na Zbona Leopolda poročamo na drugem mestu. Kot smo izvedeli, se stanje poškodovanega ni prav nič izboljšalo ter je pričakovati najhujšega.

Nastop konjenice Ljubljanskega Sokola. Na binokostni ponedeljek 1. junija ob 16. uri priredi jezdni odsek Ljubljanskega Sokola na letnem telovadišču v Tivoliju svoj samostojen nastop. Sodelujejo naraščajski oddelki, člani in članice ter odsekova fanfara. Vabimo vse, ki jih zanima lep konjski sport, da se te zanimive prireditve udeležijo.

— Tako, Anica, sedaj pa lepo zaspančekaj in bodi mirna — je krotila mamica svojo hčerko.

— Ne morem mamica, še polna usta imam — besedi!

Sestanek je ob koncu razpravljal še o stanovskih zadevah gospodinjških učiteljic, ki se bodo priključile Udruženju banovinskih nameščencev kot sekcija gospodinjških učiteljic. Ob pol 13. jih je na sestanku posetila tudi soproga bana dr. Natlačena, popoldne so pa vse udeležence šle k dr. Korošcu, ki je tiste dni bil v Ljubljani.

Svojo odsotnost na sestanku sta opravičili ga. Knezova in gđ. Kolaričeva iz St. Jurja ob j. ž., ki sta bili službeno zadržani. Izostala je tudi bivša gospodinjška učiteljica gđ. Turnšekova iz Celja, ki se je svoj čas prav vneto borila v udejstvovanju za izboljšanje kmetijsko-gospodinjškega šolstva.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službo, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 3 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

HRANILNE KNJIZICE
prodane ali kapite najboljše potom
moje oblast veno dovoljene planara. —
Donar tako j. Priložite znamko.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 38-16.

Gospodična,

perfektna v slovenščini, nemščini in francosčini, vajena otrok, išče mesta kot francoska guvernanta. Nahaja se še v neodpovedani službi. Samo resne ponudbe pod šifro »Simpatična in vestna guvernanta« na upravo lista.

Veliko zrcalo

250x170, zlat okvir, se prodajo zelo ugodno pri NAKŠIČ, Ljubljana, Friškovec št. 3.

Tovarniško poslopje

obstoječe iz 4 večjih stavb, primerno za vsako industrijo, električni pogon, tik kolodvora Stična, z ali brez inventarja ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Industrija« na ogl. odd. »Glas naroda«.

Radio Ljubljana

Torek: 11: Solska ura; Nikola Tesla, g. dr. Čermelj; 12: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, borza; 18: Razlaga in izvedba Beethovneve sonate op. 32. št. 2. 18.40: Budizem in krščanstvo, g. Terseglav; 19: poročila; 19.30: Narodna ura; O Nikolji Tesli, g. dr. Jovanovič; 20: Ruske pesmi — ruski plesi, izvaja zbor balalajk »Rusland«; 20.50: plošče; 21. 10: Radijski orkester; 22: poročila; 22.15: Radijski orkester do 23. maja.